

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Vygantas Vaitkus
Komisijos narys
Žilvinas Klimka
Komisijos pirmininkė
Inga Žilienė

2015-11-04

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO KAINŲ
VIRŠUTINIŲ RIBŲ KOREGAVIMO 2016 METAMS**

2015 m. lapkričio 4 d. Nr. O5-395
Vilnius

Bendrosios nuostatos

Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDI) 9 straipsnio 15 dalis nustato, kad gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinės ribos Komisijos sprendimu gali būti koreguojamos pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas, dujų įmonėms nukrypus nuo Komisijos patvirtintose kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose nustatytų rodiklių, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus.

Komisija 2013 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. O3-444 nustatė AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinę ribą penkerių metų laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d..

Atsižvelgusi į tai, kad 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005, preambulės 19 punkte ir 13 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog nustatant tarifus (kainas) perdavimo sistemos naudotojams turi būti taikomas įleidimo ir išleidimo taškų (*angl. entry-exit*) kainodaros modelio principas bei vadovaudamasi Gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio metodinėmis gairėmis, patvirtintomis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2014 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. O3-765, Komisija 2014 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-839 pakeitė Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 (toliau – Metodika). Vadovaujantis pakeista Metodika, nuo 2015 m. perdavimo veikloje kainos viršutinė riba nustatoma ir koreguojama pajėgumų vienetui bei pradedamas taikyti įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelis, numatantis, kad Komisija kainų viršutines ribas nustato ir jas koreguoja perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose, kurie yra nustatomi:

1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:
  - 1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taške su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje (toliau – SGDT įleidimo taškas);
  - 1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų įleidimo taškas);

1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje (toliau – Kotlovkos įleidimo taškas).

2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:

2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:

2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų išleidimo taškas);

2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema taške, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje (toliau – Šakių išleidimo taškas).

2.2. Vidiniame išleidimo taške – Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos sujungimo taškuose su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis ir Lietuvos vartotojų sistemomis, kurios tiesiogiai prijungtos prie Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, atitinkančiame vieną išleidimo tašką visiems šalies perdavimo sistemos naudotojams.

Perdavimo kainų viršutinės ribos kiekviename įleidimo ir išleidimo taške buvo nustatytos 2014 m. spalio 30 d. Komisijos nutarimu Nr. O3-881 „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų kainų viršutinių ribų koregavimo 2015 metams“.

Bendrovė 2015 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-302-1245, 2015 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. 7-302-1337, 2015 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. 7-302-1338, 2015 m. spalio 5 d. raštu Nr. 7-302-1932 ir 2015 m. spalio 28 d. raštu Nr. 7-302-1485 pateikė duomenis perdavimo kainų viršutinių kainų koregavimui 2016 metams. Pagal Bendrovės pateiktus duomenis skaičiuojami koregavimo koeficientai, kuriais koreguojamas Bendrovės pajamų lygis, būtinas vykdyti perdavimo paslaugas sistemos vidaus naudotojams, t. y. be pajamų, gaunamų už transportavimo paslaugą iš trečiosios šalies į trečią šalį.

Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius), įgyvendindamas įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomonę Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatoms“ (toliau – ACER nuomonė), vadovaudamasis Metodikos nuostatomis, įvertino koregavimo koeficientų įtaką ir pakoregavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų lygį 2016 metams bei, įvertinęs perdavimo veiklos planuojamus užsakyti ilgalaikius pajėgumus, nustatė pakoreguotas kainų viršutines ribas įleidimo ir išleidimo taškuose 2016 metams.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos investicijų programa

AB „Amber Grid“ patikslino 2014–2018 m. perdavimo veiklos investicijų programą už 2015 metus. Iš pateiktų duomenų matyti, kad Bendrovė 2015 metais iš viso planuoja investuoti 51,75 mln. Eur, t. y. 6,029 mln. Eur mažiau negu buvo numatyta 2014–2018 metų veiklos programoje. Kaip jau buvo nurodyta 2014 m. spalio 29 d. pažymoje Nr. O5-310 (toliau – 2014 metų pažyma), magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai antrosios gijos investicijos buvo perskirstytos tarp 2014 ir 2015 metų. Darbai buvo vykdomi sparčiau ir 2014 metais buvo atlikta daugiau darbų nei planuota, todėl 2015 metams darbų liko už 3,542 mln. Eur mažiau, nei buvo prognozuota 2013 metais.

1 lentelė. 2015 metų planuotos ir faktinės investicijos (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Planuotos pagal 2014–2018 m. programą		Faktinės	
		Vidaus naudotojams	Iš viso	Vidaus naudotojams	Iš viso
2.	LĖŠŲ PANAUDOJIMAS	56.267	57.779	50.762	51.750

2.1.	Investicijų projektai, finansuojami ne tik reguliuojamos veiklos lėšomis (1.3., 1.6. eilutės)				
2.2.	Įmonės veiklos programoms vykdyti, iš viso:	56.267	57.779	50.762	51.750
2.2.1.	Naujas turtas, iš viso:	49.674	50.886	44.746	45.173
2.2.1.1.	Dujų sistemų plėtra	48.747	49.959	43.616	44.042
2.2.1.1.1	MD Vilnius – Kaunas ir Kaunas – Šakiai jungtis (antroji gija)	352	1.564	124	550
2.2.1.1.2	MD Klaipėda - Kuršėnai (antroji gija)	45.586	45.586	42.044	42.044
2.2.1.1.3	Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos	2.809	2.809	1.448	1.448
2.2.1.2.	transporto priemonės	316	316	316	316
2.2.1.3.	kompiuterinė technika	87	87	111	111
2.2.1.4.	kita įranga, prietaisai, įrenginiai	336	336	265	265
2.2.1.5.	nematerialusis turtas	188	188	428	428
2.2.1.6.	kitas turtas	0	0	11	12
2.2.2.	Turto atstatymas, rekonstrukcija, iš viso:	6.593	6.893	6.016	6.577
2.2.2.1.	dujotiekiai	2.587	2.888	2.746	3.286
2.2.2.2.	dujų kompresorinės stotys	440	440	151	151
2.2.2.3.	dujų skirstymo stotys	2.534	2.534	1.070	1.070
2.2.2.4.	dujų reguliavimo punktai	0	0	0	0
2.2.2.5.	kiti dujų sistemų priklausiniai ir kitas turtas	1.031	1.031	1.623	1.644
2.2.2.5.1	Apsaugos nuo korozijos sistemos	72	72	416	434
2.2.2.5.2	Telemetrijos, SCADA ir ryšio įranga	203	203	746	746
2.2.2.5.3	Matavimo priemonės	550	550	460	463
2.2.2.5.4	Kitas turtas (pastatai)	206	206	426	426

Perdavimo veiklos pajamų lygio 2016 metams nustatymas

Kiekio pokyčio koregavimo koeficientas

Kiekio pokyčio koregavimo koeficientas skaičiuojamas, atsižvelgus į tai, kad nuo 2015 metų taikomas perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelis, todėl kiekio pokyčio koregavimo koeficientas skaičiuojamas kaip suma korekcijų dėl prognozuotų ir faktinių dydžių skirtumo įleidimo ir išleidimo taškuose. 2015 metams pajamų lygis, būtinas vykdyti perdavimo paslaugas sistemos vidaus naudotojams, buvo paskirstytas tarp Kotlovkos įleidimo taško ir vidaus išleidimo taško (kaina už pajėgumus Klaipėdos įleidimo taške buvo lygi 0, o Kiemėnų įleidimo ir išleidimo taškuose nebuvo prognozuoti ilgalaikiai pajėgumai). Vidiniame išleidimo taške 2015 metams buvo prognozuoti 124 285,738 MWh/para/metai baziniai ilgalaikiai gamtinių dujų sistemos pajėgumai ir 24 719 575 MWh transportuojamų dujų kiekis. Bendrovė, teikdama duomenis perdavimo kainos viršutinės ribos koregavimui 2016 metams, nurodė, kad 2015 metais faktiškai užsakyti pajėgumai vidiniame išleidimo taške yra 113 954,989 MWh/para/metai, t.y. 8,3 proc. mažesni, nei buvo nustatyta, tačiau dujų transportuoti planuojama 24 859 412 MWh, t.y. 0,6 proc. daugiau, nei buvo nustatyta. Kotlovkos įleidimo taške 2015 metams prognozuoti baziniai ilgalaikiai pajėgumai buvo 108 991,751 MWh/para/metai, o faktiškai užsakyti – 83 480 MWh/para/metai, t.y.

23,4 proc. mažesni. Prognozuoti ir faktiškai užsakyti pajėgumai ir prognozuoti bei laukiami dujų transportavimo kiekiai parodyti 2 lentelėje.

2 lentelė. 2015 metų prognozuoti ir faktiškai užsakyti pajėgumai ir prognozuoti bei laukiami dujų transportavimo kiekiai

Žymėjimas	Rodiklis	Mat. vnt.	Dydis
Vidiniame išleidimo taške			
Q _{pt}	Prognozuoti baziniai pajėgumai 2015 metams	MWh/para/metai	124.285,738
Q _t	Prognozuotas bazinis gamtinių dujų kiekis 2015 metams	MWh	24.719.574,496
Q _{ptfp}	2015 metais faktiškai užsakyti pajėgumai	MWh/para/metai	113.954,989
Q _{tfp}	2015 metais planuojamas transportuoti dujų kiekis	MWh	24.859.412
Kotlovkos DAS įleidimo taške			
Q _{ptK}	Prognozuoti baziniai pajėgumai 2015 metams	MWh/para/metai	108.991,751
Q _{ptfpK}	2015 metais faktiškai užsakyti pajėgumai	MWh/para/metai	83.480

Kiekio koregavimo koeficientas skaičiuojamas, vadovaujantis Metodikos 19.1 papunktyje nustatyta 23 formule. Atsižvelgiant į Metodikos 17.4 papunkčio nuostatą dėl leistinų pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų, taikant 20/80 proporciją, 23 formulėje Kotlovkos DAS pajėgumų pokyčiui įvertinti priskiriamas 20 proc. svoris, o vidinio taško pajėgumų ir kiekio pokyčiams įvertinti – 80 proc. svoris. Suskaičiuotas kiekio koregavimo koeficientas lygus:

$$I_{pq,2016} = (((24719574,496 - 24859412) / 24719574,496 * 0,3 + (124285,738 - 13954,989) / 124285,738 * 0,7)) * 0,8 + (((108991,751 - 83480) / 108991,751 * 0,2)) * (1 + 0,06782 - 0,04689) = 0,09393$$

Dėl dujų kiekio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metams, lyginant su 2015 metais, didėja 2 938,58 tūkst. Eur.

Infliacijos koregavimo koeficientas

Sąnaudų koregavimas dėl infliacijos koeficiento įvertina infliacijos poveikį bei Komisijos nustatytų sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokytį.

Nustatant AB „Amber Grid“ kainų viršutines ribas 2014–2018 m. reguliavimo periodui buvo nustatytos sąnaudos be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų 2015 metams – 9 528,4 tūkst. Eur, o 2016 metams – 9 533,6 tūkst. Eur.

Pagal Statistikos departamento skelbiamą informaciją, metinė infliacija 2015 m. liepos mėn., palyginus su 2014 m. liepos mėn., buvo lygi -0,5 proc. Vadovaujantis Metodikos nuostatomis, kurios skatina dujų įmones nuolat efektyvinti reguliuojamos veiklos rodiklius, Statistikos departamento paskelbta metinė infliacija yra mažinama efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos, tačiau ne didesnis negu 3 proc. Šiuo atveju, esant neigiamai infliacijai, reguliuojamos veiklos rodiklių efektyvinimas skaičiuojamas kaip neigiamos infliacijos didinimas. Nustatytas perdavimo veiklos pajamų lygis 2015 metams yra skaičiuojamas, vadovaujantis Metodikos 19.3 papunkčiu, t. y. pirmiesiems reguliavimo periodo metams nustatytas bazines pajamas dauginant iš kiekvienais sekantiems metams suskaičiuotų koregavimo koeficientų ($K_{p,t+1}$), nevertinant kiekio ir vienkartinį koregavimo koeficientų. 2013 m. spalio 11 d. pažymos Nr. O5-360 „Dėl akcinės

bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainos viršutinės ribos 2014–2018 metams nustatymo“ (toliau – 2013 m. pažyma) pirmiesiems reguliavimo metams Bendrovei buvo nustatytas 39 344, 01 tūkst. Eur bazinis pajamų lygis iš perdavimo veiklos. Pajamų lygis 2015 metams skaičiuojamas, įvertinus 2014 metų pažymoje suskaičiuotus koregavimo koeficientus.

Pajamų lygis 2015 metais skaičiuojamas:

$39\,344,01 \cdot (1 + 0,0109 + 0,0176 + 0,0458 - 0,0168 + 0,0086) = 41\,950,1$ tūkst. Eur.

Infliacijos koregavimo koeficientas skaičiuojamas, vadovaujantis Metodikos 19.2 papunkčio 24 formule:

$$I_{inf,2016} = 9528,4 / 41950,1 \cdot (9533,6 \cdot (1 - 0,0075) \cdot (1 + 0,0015) / 9528,4 - 1) = -0,00124$$

Dėl infliacijos ir sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokyčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metams, lyginant su 2015 metais, mažėja 38,86 tūkst. Eur.

Investicijų koregavimo koeficientas

Investicijų koregavimo koeficientas (I_{inv}) įvertina gamtinių dujų įmonės sąnaudų pokytį, įgyvendinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas.

2015 metams Bendrovei buvo nustatytos 9 019,64 tūkst. Eur perdavimo veiklai priskirto ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos ir 1 442,94 tūkst. Eur mokesčių sąnaudos.

Vadovaujantis Metodikos 12.2 papunkčio nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos įvertinamos pagal metų, kuriems nustatoma kainų viršutinė riba, pradžiai esančių atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą, planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymą, perleidimą. Bendrovė nurodė, kad, vadovaujantis Metodikos nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos 2016 m. sudarys 9 973,0 tūkst. Eur, t.y. 953,4 tūkst. Eur didesnės, negu 2015 metais. Nusidėvėjimo sąnaudos didėja 1 400 tūkst. Eur dėl 2015 metais atliktų investicijų:

- dėl dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai projekto įgyvendinimo – 584 tūkst. Eur;
- dėl kitų dujotiekių – 153 tūkst. Eur;
- dėl dujų skirstymo stočių atstatymo – 112 tūkst. Eur;
- dėl nematerialaus turto įsigijimo – 102 tūkst. Eur;
- dėl informacinės ir kompiuterinės technikos įsigijimo – 211 tūkst. Eur;
- dėl kitų smulkesnių investicijų – 238 tūkst. Eur.

Vadovaujantis Metodikos 12.5 papunkčiu, mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš kainų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) kainos viršutinė riba, planuojamas investicijas. Bendrovė nurodė, kad 2016 m. planuojamos mokesčių sąnaudos 2 022,2 tūkst. Eur, t. y. 579 tūkst. Eur. daugiau negu 2015 metais. Planuojamų mokesčių sąnaudų pokyčio pagrindinė priežastis – dujotiekio Klaipėda–Kuršėnai įvedimas į eksploataciją.

Įvertinus nusidėvėjimo ir mokesčių sąnaudas 2016 metams, vadovaujantis Metodikos 19.4 papunkčiu, skaičiuojamas investicijų koregavimo koeficientas:

$$I_{inv2016} = (9019,64 + 1442,94) / 41950,1 \cdot ((9\,973,0 + 2022,2) / (9\,019,64 + 1\,442,94) - 1) = 0,03654$$

Dėl investicijų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metais, lyginant su 2015 metais, didėja 1 142,97 tūkst. Eur.

Investicijų gražos koregavimo koeficientas

Investicijų gražos koregavimo koeficientas (I_{ROI}) įvertina investicijų gražos pokyčius dėl atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertės (RAB) pasikeitimo.

Nustatant Bendrovei investicijų gražą 2015 metams buvo įvertinta ekonomiškai pagrįsta reguliuojamos veiklos turto vertė 179 330,5 tūkst. Eur. Įvertinus investicijų gražos normą 7,09 proc., buvo suskaičiuota investicijų graža – 12 714,53 tūkst. Eur.

AB „Amber Grid“ nurodė, kad 2015 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė yra lygi 188 293,0 tūkst. Eur, t. y. 8 963 tūkst. Eur didesnė negu 2014 m. gruodžio 31 d. Bendrovės prognozuojama ilgalaikio turto vertė 2015 m. gruodžio 31 d. pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė. *Perdavimo veiklos ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 2015 m. gruodžio 31 d.*

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perdavimo veikla (vidaus naudotojams)	Iš viso*
			2015.12.31	
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 2015 gruodžio 31 d.(2+3-4-5+6-7-8-9)	tūkst. Eur	188.293	237.066
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2015 m. sausio 1 d.	„-“	205.647	255.527
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2015 m.	„-“	50.762	51.750
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 2015 m.	„-“	10.589	13.017
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2015m. gruodžio 31 d.	„-“		
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2015 m. gruodžio 31 d.	„-“	4.817	5.598
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė balansinė vertė 2015 m. gruodžio 31 d.	„-“	61.370	61.370
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	„-“		
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2015 m. gruodžio 31 d.	„-“	262	262
9.	Nebaigtos statybos vertė 2015 m. gruodžio 31 d.	„-“	712	1.160

*Perdavimo veiklos turtas, kuriuo naudojasi Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojai ir asmuo, užsakantis transportavimo paslaugą iš trečiosios šalies į trečią šalį

Pagrindinė ekonomiškai pagrįstos ilgalaikio turto vertės pokyčio priežastis yra 2015 metais įvykdytos investicijos į strateginius projektus: „Magistralinio dujotiekio Klaipėda – Kiemėnai pajėgumų didinimas“ (42,044 mln. Eur) ir „Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos“ (1,448 mln. Eur). Šie projektai, remiantis Europos Komisijos 2013 m. spalio 14 d. priimtu Reglamentu 1391/2013, iš dalies keičiančiu 347/2013 Reglamentą, yra įtraukti į Bendro intereso projektų sąrašą. Šių investicijų suma įvertinama, vadovaujantis Metodikos 12.9.3 papunkčiu, kuriame numatyta, kad ekonomiškai pagrįstoje ilgalaikio turto vertėje yra įvertinta strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir Europinės energetikos politikos tikslų, nebaigta statyba. Atsižvelgus į tai, į ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto vertę (RAB) yra įtraukta projekto „Dujotiekių jungtis tarp Lenkijos ir Lietuvos“ 1 472 tūkst. Eur nebaigtos statybos vertės.

Įvertinus Bendrovei nustatytą 7,09 proc. investicijų gražos normą, 2016 metų investicijų graža sudaro $188\,293 * 0,0709 = 13\,349,99$ tūkst. Eur.

Įvertinus investicijų gražos pokytį, vadovaujantis Metodikos 19.5 papunkčiu skaičiuojamas investicijų gražos koregavimo koeficientas:

$$I_{ROI,2016} = 12714,53 / 41950,1 * (13349,99 / 12714,53 - 1) = 0,01515$$

Dėl investicijų gražos koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metams didėja 473,89 tūkst. Eur.

Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas

Gamtinių dujų technologinėms reikmėms sąnaudų koregavimo koeficientas ($I_{tech, t+1}$) įvertina technologinėms reikmėms prognozuojamas sąnaudas $t+1$ -aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus Komisijos nustatytus gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius ir prognozuojamą dujų kainą.

Vadovaujantis Metodikos 12.1 papunkčiu, skaičiuojant technologines sąnaudas vertinamas Komisijos nustatytas gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekis ir prognozuojama gamtinių dujų pirkimo kaina. Bendrovei 2015 metams buvo nustatytos 2 518,32 tūkst. Eur sąnaudos technologinėms reikmėms. Bendrovė planuoja, kad Komisijos nustatytas gamtinių dujų, naudojamų technologinėms reikmėms perdavimo paslaugai teikti, kiekis 2016 metais bus 95 725 MWh. Šis poreikis nustatytas įvertinant:

1. 2013 m. pažymos 2 priede nurodytą ir kainos viršutinės ribos nustatymui naudotą 9 090,71 tūkst. m³ perdavimo paslaugos (produkto) dujų technologinėms reikmėms kiekį;

2. 2016 metams planuojamą 10,53 kWh/m³ svertinį į Klaipėdos DAS ir Kotlovkos DAS taškus tiekiamų dujų viršutinį šilumingumą, apskaičiuotą įvertinant:

– faktinį 2015 m. sausio–liepos mėn. viršutinį dujų (prie 0 °C) šilumingumą Klaipėdos DAS ir Kotlovkos DAS taškuose (atitinkamai 11,9017 ir 11,2286 kWh/m³), kuris perskaičiuojamas į normines sąlygas prie 20 °C matavimo temperatūros, taikant perskaičiavimo koeficientą (daliklį) 1,0738;

– į Klaipėdos DAS ir į Kotlovkos DAS tiekiamų dujų santykį: 11,7 % ir 88,3 %.

Bendrovė nurodė, kad prognozuojama vidutinė gamtinių dujų įsigijimo kaina 2016 m. sudarys 11,65 Eur/MWh. Atsižvelgiant į tai, 2016 m. sąnaudos technologinėms reikmėms sudarys 1 115,3 tūkst. Eur.

Įvertinus sąnaudų technologinėms reikmėms pagrįstumą, skaičiuojamas technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas:

$$I_{tech,2016} = 2518,32 / 41950,1 * (1115,3 / 2518,32 - 1) = -0,033445$$

Dėl technologinių sąnaudų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metams, lyginant su 2015 metais, mažėja 1046,40 tūkst. Eur.

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp kainų viršutinių ribų nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą ir (arba) nenumatytus rinkos pokyčius. Bendrovė, vadovaudamasi Metodikos 19.7 papunkčiu, nustatė 2014 ir 2015 metų pajamų ir sąnaudų nuokrypius, vertintinus skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą.

2014 metų pajamų nuokrypiai, kurie buvo suskaičiuoti lyginant 2014 metų pažymoje nurodytus ir faktinius dydžius, kurie buvo pateikti 2014 m. metinėje gamtinių dujų įmonės pajamų ir sąnaudų ataskaitoje (toliau – Ataskaita):

1. Faktinių pajamų už trumpalaikių pajėgumų ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą nesutapimas su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. 2014 metų pažymoje buvo nurodyta, kad pajamos už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą 2014 metais sudarys 1 820 tūkst. Eur (6 284 tūkst. Lt), o faktinės 2014 metų pajamos, kaip nurodyta Ataskaitoje, buvo 2 293,4 tūkst. Eur (7 918,6 tūkst. Lt). Pajamų lygį mažinanti suma, kuri turi būti įvertinta skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro -473,4 (-2 293,4 – (-1 820)) tūkst. Eur.

2. Faktinių pajamų už perdavimo sistemos balansavimą, sumažintų kintamomis balansavimo sąnaudomis, nesutapimas su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. Buvo planuota, kaip nurodyta 2014 metų pažymoje, kad pajamos už perdavimo sistemos balansavimą, sumažintos kintamomis balansavimo sąnaudomis, 2014 metais sudarys 4,2 tūkst. Eur (14,4 tūkst. Lt). Faktinės 2014 m. pajamos, kaip nurodyta Ataskaitoje, siekė 4,3 tūkst. Eur (14,9 tūkst. Lt). Pajamų lygį mažinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro -0,15 tūkst. Eur (-0,5 tūkst. Lt).

3. Faktinis techninio balansavimo rezultato nesutapimas su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. Buvo planuota, kaip nurodyta 2014 metų pažymoje, kad techninio balansavimo veiklos sąnaudos, sumažintos pajamomis, 2014 m. sudarys 307,8 tūkst. Eur (1 063 tūkst. Lt). Faktinės 2014 metų sąnaudos, sumažintos pajamomis, kaip nurodyta Ataskaitoje, siekė 445,2 tūkst. Eur (1 537,3 tūkst. Lt). Kompensuojama suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro 137,4 tūkst. Eur (474,3 tūkst. Lt).

4. Skirtumas tarp investicijų gražos (ROI), įskaičiuotos į 2014 metų kainos viršutinę ribą, ir pagal Metodiką apskaičiuotos vidutinės 2014 metų ROI. Skaičiuojant 2014 metų kainos viršutinę ribą, buvo prognozuota 153 898 tūkst. Eur (531 378 tūkst. Lt) perdavimo paslaugos (produkto) reguliuojamo turto (RAB) vertė. Faktinė 2013 m. gruodžio 31 d. RAB buvo 155 220 tūkst. Eur (535 942 tūkst. Lt), o faktinė 2014 m. gruodžio 31 d. RAB – 163 088,8 tūkst. Eur (563 113 tūkst. Lt). Vidutinė 2014 metų perdavimo paslaugos (produkto) RAB, vadovaujantis Metodikos 19.7.4 papunkčiu, apskaičiuota kaip 2014 metų pradžios ir pabaigos vidurkis ir sudaro 159 154,2 tūkst. Eur (549 528 tūkst. Lt), o 2014 metų ROI sudaro 11 284,0 tūkst. Eur (38 961,5 tūkst. Lt). Skaičiuojant kainos viršutinę ribą 2014 metams, buvo nustatyta 10 911,3 tūkst. Eur (37 674,7 tūkst. Lt) ROI. Pajamų lygį didinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro 372,7 tūkst. Eur (1 286,8 tūkst. Lt).

5. Faktinių ilgalaikio reguliuojamos perdavimo paslaugos (produkto) turto nusidėvėjimo sąnaudų (eliminavus dotacijas) nesutapimas su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. 2014 metų pažymoje buvo įvertintos 8 448,2 tūkst. Eur (29 169,8 tūkst. Lt) nusidėvėjimo sąnaudos. Faktinės 2014 metų nusidėvėjimo sąnaudos, kaip nurodyta Ataskaitoje, siekė 8 541,2 tūkst. Eur (29 491,1 tūkst. Lt). Pajamų lygį didinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro 93,1 tūkst. Eur (321,3 tūkst. Lt).

6. Faktinių sąnaudų technologinėms reikmėms nesutapimas su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. 2014 metų pažymoje, įvertinus skirtumą tarp laukiamos 2014 m. faktinės ir prognozuotos gamtinių dujų kainos, 2014 metams buvo nustatytos 328,6 tūkst. Eur (1 135 tūkst. Lt) mažesnės dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, lyginant su 2013 metų pažymoje nurodytomis 3 177,5 tūkst. Eur (10 971,3 tūkst. Lt) sąnaudomis. 2014 metų pažymoje buvo nurodyta, kad „faktinės technologinės sąnaudos dėl 2014 m. faktinio gamtinių dujų kiekio technologinėms reikmėms pokyčio skirtumo nuo prognozuoto bus įvertintos koreguojant kainos viršutinę ribą 2016 m. turint galutinius duomenis“. Faktinės 2014 metų sąnaudos, kaip nurodyta Ataskaitoje, sudarė 3 729,1 tūkst. Eur (12 875,7 tūkst. Lt) ir buvo 551,6 tūkst. Eur (1 904,4 tūkst. Lt) didesnės už į 2014 metų pažymą įtrauktas sąnaudas. Pajamų lygį didinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro 880,2 tūkst. Eur (3 039,0 tūkst. Lt).

7. Pajamų lygio nuokrypis dėl 2014 metų faktinio perduoto dujų kiekio ir faktiškai užsakytų ilgalaikių pajėgumų nesutapimo su prognoze, naudota koreguojant kainos viršutinę ribą 2015 metams. 2014 metų pažymoje buvo nurodyta, kad perdavimo sistema (eliminavus tranzitu perduodamus dujų kiekius) transportuotų dujų kiekis 2014 m. sudarys 2 460,748 mln. m³, o pajėgumai – 12 561,2 tūkst. m³/parą/metus. Atsižvelgus į tai, kaip nurodyta 2014 metų pažymoje,

pritaikius kiekio pokyčio koregavimo koeficientą, įvertintas 2 668,4 tūkst. Eur (9 213,46 tūkst. Lt) pajamų lygio didėjimas. Faktinis 2014 metais perduotų dujų kiekis sudarė 2 562,5 mln. m³, faktiškai užsakyti ilgalaikiai pajėgumai – 12 569,0 tūkst. m³ / parą / metus. Todėl, nustatant 2015 metų kainos viršutinę ribą, remiantis Metodikos kiekio pokyčio koregavimo koeficientu, turėjo būti įvertintas 2 210,0 tūkst. Eur (7 630,6 tūkst. Lt) pajamų lygio didėjimas. Pajamų lygį mažinanti suma, kuri turi būti įvertinta, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą sudaro -458,4 tūkst. Eur (-1.582,9 tūkst. Lt), iš kurios:

- dėl kiekių pokyčių – pajamų lygį mažinanti 442,4 tūkst. Eur (1 527,4 tūkst. Lt) suma;
- dėl pajėgumų pokyčių – pajamų lygį mažinanti 16,1 tūkst. Eur (55,5 tūkst. Lt) suma.

2014 metų pajamų nuokrypiai, vertinami skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą, parodyti 4 lentelėje.

4 lentelė. 2014 metų pajamų ir sąnaudų nuokrypiai (tūkst. Eur)

Eil. Nr.	Rodiklis	Prognozė 2014 metų pažymoje	2014 m. faktas	Skirtumas
	1	2	3	3-2
1.	Pajamos už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą	-1.820,0	-2.293,4	-473,4
2.	Pajamos už perdavimo sistemos balansavimą	-4,2	-4,3	-0,15
3.	Techninio balansavimo sąnaudos	307,9	445,2	137,4
4.	Investicijų grąža (ROI)	10.911,3	11.284,0	372,7
5.	Nusidėvėjimo sąnaudos	8.448,2	8.541,2	93,1
6.	Sąnaudos technologinėms reikmėms	2.848,9	3.729,1	880,2
7.	Pajamos dėl laukto kiekio ir pajėgumų koregavimo	2.668,4	2.210,0	-458,4
8.	Sąnaudų sumažinimas dėl planinio patikrinimo			-466,9
	Iš viso			84,5

Dėl 2014 metais prognozuotų pajamų ir sąnaudų nuokrypio nuo fakto, 2016 metų pajamų lygis didinamas 84,5 tūkst. Eur.

2015 metų pajamų nuokrypiai, kurie buvo suskaičiuoti lyginant 2014 metų pažymoje nurodytus ir laukiamus 2015 metų dydžius:

1. Techninio balansavimo rezultatas. 2015 m. sausio–liepos mėnesiais techninio balansavimo pajamos sudarė 1 319,4 tūkst. Eur (4 555,5 tūkst. Lt), o sąnaudos sudarė 1 487 tūkst. Eur (5 134,4 tūkst. Lt), todėl techninio balansavimo saldo (rezultatas) yra -167,7 tūkst. Eur (-578,9 tūkst. Lt). Dėl techninio balansavimo dydžio neapibrėžtumo, sudėtinga prognozuoti jo dydį, todėl dujų techninio balansavimo rezultatai nebuvo planuojami ir nebuvo įtraukti į 2014–2018 m. kainos viršutinę ribą, Komisijos nustatytą 2013 m. pabaigoje. Atsižvelgiant į tai, 2015 m. sausio–liepos mėnesio techninio balansavimo rezultatas įvertintas skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą.

2. Planuojamos papildomos 2015 metų pajamos:

2.1. už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą 2015 metais sudarys 1 911,6 tūkst. Eur (6 600,2 tūkst. Lt);

2.2. už perdavimo sistemos balansavimą (2015 m. sausio – liepos mėnesio pajamos, sumažintos kintamomis balansavimo sąnaudomis), sudarys 52,9 tūkst. Eur (182,7 tūkst. Lt)

2.3. už dujų perdavimo per Kiemėnų DAS įleidimo ir išleidimo tašką ilgalaikius pajėgumus sudarys 96,9 tūkst. Eur (334,5 tūkst. Lt).

5 lentelė. 2015 metų pajamos, darančios įtaką 2016 metų kainos viršutinei ribai (tūkst. Eur)

Rodiklis	Suma
Pajamos už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą	-1.911,6

Pajamos už perdavimo sistemos balansavimą	-52,9
Techninio balansavimo sąnaudos	167,7
Pajamos už Kiemėnų DAS įleidimo ir išleidimo tašką ilgalaikius pajėgumus	-96,9
Iš viso	-1.893,7

5 lentelėje parodytos 2015 metų papildomos pajamos mažina 2016 metų pajamų lygį 1 893,7 tūkst. Eur.

Iš viso 2016 metų pajamų lygis mažinamas 1 809,3 (84,5-1 893,7) tūkst. Eur suma.

$$I_{nk} = -1809,3/41950,1 = -0,04313$$

Dėl nenumatytų pasikeitimų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2016 metams, lyginant su 2015 metais, mažėja 1 349,30 tūkst. Eur.

Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas

Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), teisės aktų reikalavimams ir kt.

Bendrovei 2015 metams buvo nustatytos 5 531,7 tūkst. Eur darbo užmokesčio sąnaudos, 1 714 tūkst. Eur privalomojo socialinio draudimo sąnaudos ir 11,1 tūkst. Eur garantinio fondo įmokų sąnaudos. Vadovaujantis Metodikos 12.4.2 papunkčiu, darbo užmokesčio sąnaudos įvertinamos Finansų ministerijos skelbiamu ateinančių vienerių metų prognozuojamu vidutiniu darbo užmokesčio pokyčiu, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei prognozuojamos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc. Remiantis Finansų ministerijos 2015 m. rugsėjo mėn. makroekonominių rodiklių projekcija vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksas 2016 metams yra 105,3, o suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis) – 1,4 proc., kuris įvertinus efektyvumo rodiklį yra lygus 0,7 proc. Atsižvelgiant į tai, darbo užmokesčio sąnaudos 2016 metams gali būti įvertintos 4,6 proc. augimu: darbo užmokesčio sąnaudos – 5 786,1 tūkst. Eur, privalomojo socialinio draudimo sąnaudos – 1 793,7 tūkst. Eur, garantinio fondo įmokų sąnaudos – 11,57 tūkst. Eur.

Bendrovė 2015 m. spalio 28 d. raštu Nr. 7-302-1485 nurodė, kad 2015 metų pabaigoje pradėdamas eksploatuoti magistralinis dujotiekis Klaipėda–Kuršėnai, t.y. aptarnaujamų dujotiekių ilgis padidėja 110 km, planuojama, kad 2016 metais bus papildomai patiriama 61,4 tūkst. Eur su darbo užmokesčiu susijusių sąnaudų, iš kurių 46,8 tūkst. Eur darbo užmokesčio sąnaudos, 14,5 tūkst. Eur privalomojo socialinio draudimo sąnaudos ir 0,1 tūkst. Eur – įmokos į garantinį fondą.

2013 m. spalio 11 d. Komisijos pažymoje Nr. O5-360 nustatytos sąnaudos 2016 metams sudarė: 5 832,3 tūkst. Eur darbo užmokesčio sąnaudos, 1 808,0 tūkst. Eur privalomojo socialinio draudimo sąnaudos, 11,7 tūkst. Eur garantinio fondo įmokų sąnaudos.

Su darbo užmokesčiu susijusių sąnaudų koregavimas 2016 metams pateiktas 6 lentelėje.

6 lentelė. Su darbo užmokesčiu susijusių sąnaudų koregavimas 2016 metams, tūkst. Eur

Rodiklis	2015 m.	Koregavimas pagal Metodikos 12.4.2 pp.	Pokytis dėl įvykdytų investicijų	Iš viso	2013 m. pažymoje nurodytos darbo užmokesčio sąnaudos 2016 metams
Darbo užmokesčio sąnaudos	5.531,7	5.786,17	46,8	5.832,9	5.832,313
Privalomojo socialinio draudimo sąnaudos	1.714,8	1.793,7	14,5	1.808,2	1.808,0

Įmokos į garantinį fondą	11,1	11,6	0,1	11,7	11,7
Iš viso	7.257,5	7.591,4	61,4	7.652,8	7.652,0

Kaip matyti iš 6 lentelės, 2016 metams suskaičiuotos su darbo užmokesčiu susijusios sąnaudos (7652,8 tūkst. Eur) atitinka 2013 metais prognozuotas 2016 metų sąnaudas.

Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas skaičiuojamas pagal Metodikos 19.8 papunktį:

$$X_{2016} = 7.257,5/4.1950,1*(7.652,8/7.257,5-1)=0,00942$$

Dėl nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindinčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis didėja 294,76 tūkst. Eur.

Pakoreguotas perdavimo veiklos pajamų lygis 2016 metams

Įvertinus perdavimo veiklos koregavimo koeficientus, vadovaujantis Metodikos 19 punktu, atskirai suskaičiuojamas koregavimo koeficientas, persikeliantis iš 2015 metų ir koregavimo koeficientas vien dėl atlikto koregavimo 2016 metams:

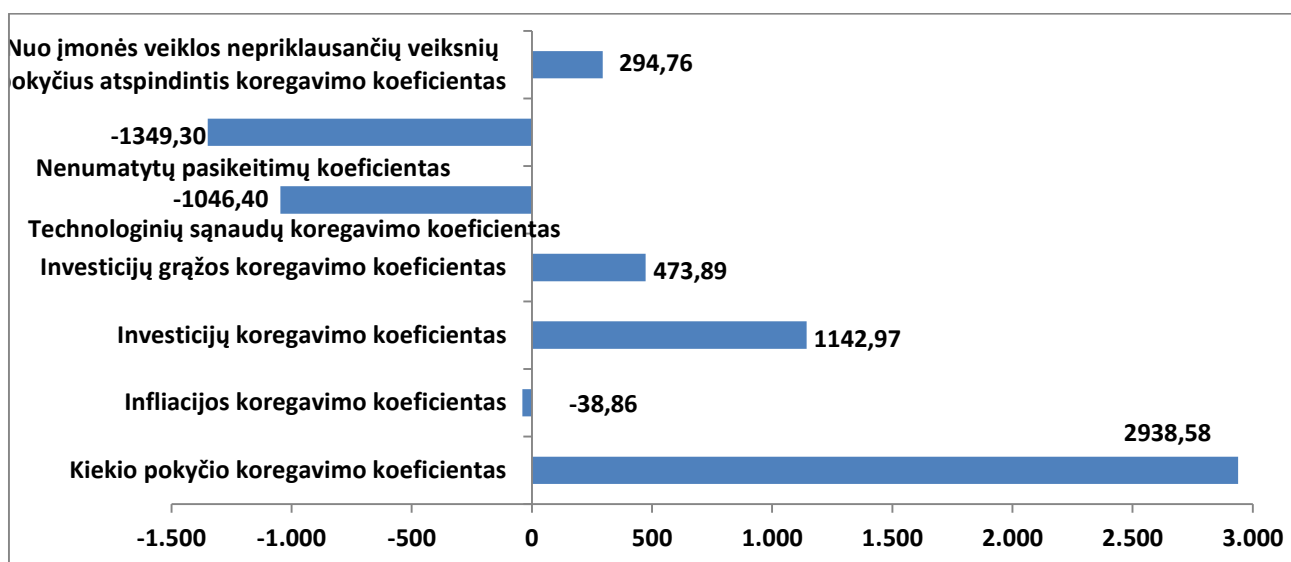
7 lentelė. Koregavimo koeficientai 2016 metams

Koeficientas	Indeksas	2015 m. (persikeliantys)	2016 m.
Kiekio pokyčio koregavimo koeficientas	I_{pq}		0,09393
Infliacijos koregavimo koeficientas	I_{inf}	0,0109	-0,00124
Investicijų koregavimo koeficientas	I_{inv}	0,0176	0,03654
Investicijų gražos koregavimo koeficientas	I_{ROI}	0,0458	0,01515
Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas	I_{tech}	-0,0168	-0,03344
Nenumatytų pasikeitimų koeficientas	I_{nk}	-0,0469	-0,04313
Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas	X	0,0086	0,00942
Perdavimo veiklos koregavimo koeficientas	K_p	1,0662	1,07721

Įvertinus koregavimo koeficientų įtaką, skaičiuojamas bendras leistinas perdavimo veiklos pajamų lygis 2016 metams be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją (toliau – perdavimas į trečiąją šalį) veiklos:

$$Paj_{2016}=39\,344*1,0662*1,07721=45\,189,36 \text{ tūkst. Eur}$$

2016 m. perdavimo veiklos be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygis, palyginus su 2015 metams nustatytais pajamomis, didėja 2 415, 6 tūkst. Eur, 5,65 proc. Koregavimo koeficientų įtaka 2016 metų pajamų lygiu parodyta 1 pav.

1 pav. Koregavimo koeficientų įtaka 2016 metų perdavimo veiklos pajamų lygiui.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2015 m. pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį kiekvienam dujų įleidimo į perdavimo sistemą ir dujų išleidimo iš perdavimo sistemos taškui yra nustatoma atskira kaina, gamtinių dujų perdavimo į trečiąją šalį veikla taip pat yra integruota įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio dalis, atspindinti perdavimo sistemos operatoriaus, vykdančią šią veiklą, patiriamas sąnaudas. Reglamento (EB) Nr. 715/2009 preambulės 19 punktą ir 13 straipsnio 1 dalis, nustatydamos bendruosius naudojimosi tinklais tarifų nustatymo principus, kartu sukuria pareigą visoms valstybėms narėms užtikrinti, jog jų teritorijoje sukurta perdavimo sistema veiktų pagal Reglamente (EB) Nr. 715/2009 nustatytus reikalavimus. Dėl to yra nustatyta, jog įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio taikymo tikslais dujų perdavimo į trečiąją šalį veikla yra prilyginama perdavimo veiklai.

Bendrovė 2015 m. spalio 28 d. raštu Nr. 7-302-1485 pateikė 2016 m. planuojamą gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją sąnaudas ir planuojamą investicijų grąžą, suskaičiuotas pagal Metodikos 17.5 papunkčio 12 formulę – 8 644 tūkst. Eur. Atsižvelgus į tai, nustatomas bendras perdavimo veiklos pajamų lygis 2016 metams:

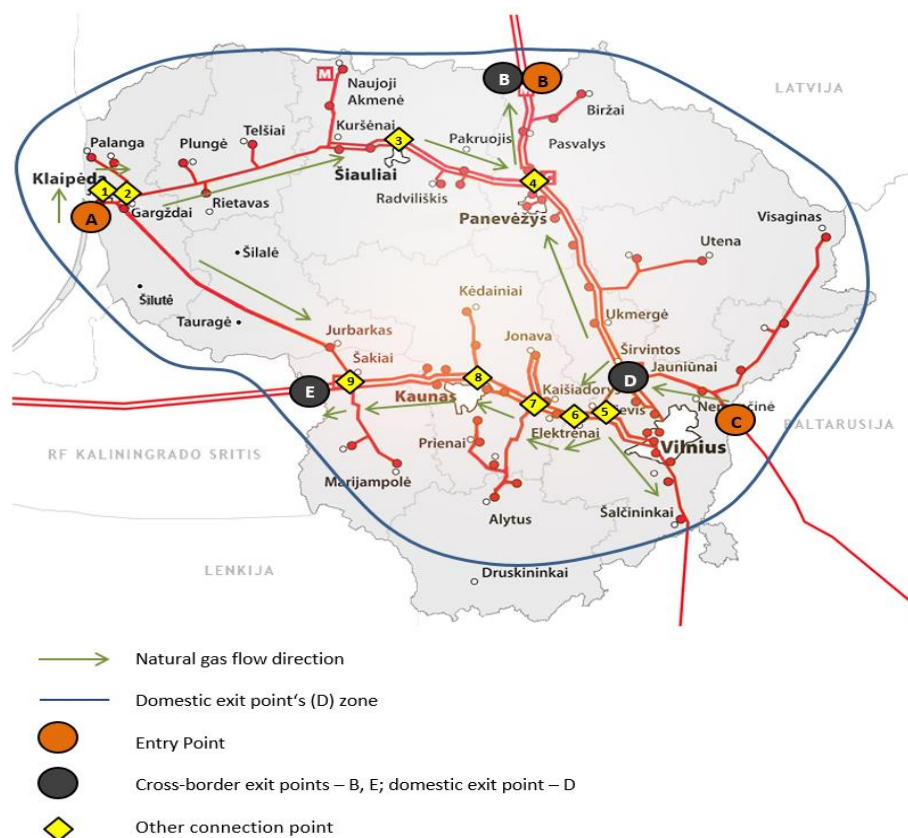
$$\text{Paj}_{2016+\text{perdavimas į trečiąją šalį}} = 45\,189,36 + 8\,644 = 53\,833,36 \text{ tūkst. Eur}$$

Perdavimo veiklos pajamų lygis 2016 metams, įskaitant gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamas, yra 53 833,36 tūkst. Eur.

Pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų 2016 metams pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį

Nuo 2015 metų gamtinių dujų perdavimo kainos skaičiuojamos atskirai kiekvienam įleidimo į perdavimo sistemą ir išleidimo iš perdavimo sistemos taškui taikant įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelį.

AB „Amber Grid“ perdavimo sistemos schema ir įleidimo bei išleidimo taškai parodyti 2 pav.

2 pav. 2016 m. pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų.

Bendrovė, vadovaudamasi Metodikos 17.3.2 papunkčiu pagal Metodikos 9 priedą 2015 m. spalio 28 d. raštu Nr. 7-302-1485 pateikė dujotiekių segmentų informaciją su jiems priskirtomis 17 896,4 tūkst. Eur tiesioginėmis sąnaudomis bei prognozuojamus įleidimo ir išleidimo taškų maksimalius dujų srautus per parą 2016 metams.

8 lentelė. Prognozuojami maksimalūs dujų srautai per parą 2016 metais, MWh/para

Įleidimo ir išleidimo taškai	2016 m.
Klaipėdos įleidimo taške	19.772
Kotlovkos įleidimo taške	182.610
Vidiniame išleidimo taške*	204.260
Šakių išleidimo taške	109.200
Kiemėnų išleidimo taške**	9.360

* Prognozuojami maksimalūs dujų srautai per parą, įvertinus 2015 m. faktinį pajėgumų panaudojimą, trumpalaikių pajėgumų užsakymus ir atsižvelgiant į numatomą pajėgumų poreikį elektros gamybai valstybės energetiniam saugumui užtikrinti

** Maksimalūs dujų srautai per parą, reikalingi pažeidžiamų vartotojų tiekimo saugumui užtikrinti

Vadovaujantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomone Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatoms, Metodikos 17.5 papunktyje numatyta, kad iš įleidimo-išleidimo taškų kainodaros skaičiavimo modelio yra eliminuojamos tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos, sąlygotos dujotiekių segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis tik Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vartotojai (toliau – Regioninis tinklas). Šios sąnaudos priskiriamos vidiniam išleidimo taškui atliekant skaičiavimus

pagal Metodikos 17.7 papunkčio nuostatas. Bendrovė nurodė, kad Regioniniam tinklui yra priskiriama 25 240 tūkst. Eur sąnaudų, iš kurių 12 858 tūkst. Eur sudaro tiesioginės ir 12 382 tūkst. Eur netiesioginės sąnaudos, priskiriamos pagal nešiklius. Dujotiekio tinklui, kuriuo gali naudotis tiek Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vartotojai, tiek asmenys, užsakantys transportavimo paslaugą iš trečiosios šalies į trečią šalį (toliau – Pagrindinis tinklas) priskiriama 28 593,4 tūkst. Eur pajamų (AAR).

Remiantis Metodikos 17.2 papunkčiu, sudaroma ir skaičiuojama įleidimo ir išleidimo taškų matrica. Sąnaudos vienam dujų energijos vienetui yra skaičiuojamos visoms gamtinių dujų perdavimo Lietuvos perdavimo sistema tarp konkrečių įleidimo ir išleidimo taškų kombinacijoms, atsižvelgiant į galimą mažiausių sąnaudų maršrutą sistemoje. Tuomet skaičiuojamos preliminarios įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos, naudojant mažiausių kvadratų metodą, minimizuojant skirtumą tarp visų įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinių ribų bei sąnaudų 1 MWh dujų tarp šių taškų perduoti, tokiu būdu padalinant įleidimo ir išleidimo taškams iš pagrindinio dujotiekio tinklo gautinas pajamas 30 504,9 tūkst. Eur. Gautinos pajamos skaičiuojamos kartu su pajamomis už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą (1 911,6 tūkst. Eur), nes ši suma bus įvertinta skaičiuojant galutines įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutines ribas pagal Metodikos 17.7 papunkčio formules.

Vadovaujantis Metodikos 17.4 punkto nuostatomis bei siekiant sudaryti prielaidas naujų tiekėjų atėjimui, gamtinių dujų rinkos plėtrai, efektyviam alternatyvių gamtinių dujų tiekimo šaltinių naudojimui, skaičiuojant kainų viršutines ribas įleidimo ir išleidimo taškams yra nustatoma 20/80 leistino metinio pajamų lygio padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija, reiškianti, kad kainų viršutinės ribos įleidimo taškuose turi padengti 20 proc. nustatyto pajamų lygio, o išleidimo taškuose – 80 proc. pajamų lygio.

Suskaičiuotas leistinas pajamų lygis ir kainų viršutinės ribos kiekviename įleidimo ir išleidimo taške pateikiamas 9 lentelėje:

9 lentelė. 2016 m. pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį.

Rodiklis	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai			Iš viso
	SGDT	Kiemėnų	Kotlovkos	Kiemėnų	Šakių	Vidinis taškas	
Pajamų lygis 2016 m., tūkst. Eur	596,04	0,0	5.504,80	407,0	423,33	17.573,65	30.504,91
Pajamų lygio dalis, proc.	1,95	0,00	18,05	1,33	21,06	57,61	100

Kainų viršutinių ribų įleidimo ir išleidimo taškuose nustatymas 2016 metams

Atlikus skaičiavimus pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio principus, nustatomos perdavimo kainos viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose, vertinant pagrindiniam dujotiekio tinklui priskiriamas sąnaudas, eliminavus iš jų 2015 metais gautas pajamas už trumpalaikius pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą: 1 860,8 tūkst. Eur iš vidiniam taškui išleidimo priskirtų sąnaudų ir 50,77 tūkst. Eur iš Kiemėnų išleidimo taškui priskirtų sąnaudų. Bendrovė prognozuoja, kad vidiniame išleidimo taške 2016 metams bus užsakyti 95 501 MWh/para ilgalaikiai pajėgumai. Kadangi perdavimo kainos viršutinė riba nustatoma ilgalaikiams pajėgumams, todėl vidiniam išleidimo taškui priskirta sąnaudų suma yra dalijama iš ilgalaikių pajėgumų. Kituose taškuose ilgalaikiai pajėgumai prilyginami maksimaliems dujų paros srautams, pateiktiems 8 lentelėje. Įleidimo ir išleidimo kainų viršutinės ribos be sąnaudų tų dujotiekio segmentų, kuriais išimtinai gali naudotis tik Lietuvos Respublikos gamtinių dujų vartotojai. Vadovaujantis Metodikos 18 punktu, skaičiuojama perdavimo kainos už pajėgumus viršutinė riba kiekviename įleidimo ir išleidimo taške. Skaičiavimo rezultatai pateikti 10 lentelėje.

10 lentelė. Perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose, vertinant pagrindiniam dujotiekio tinklui priskiriamas sąnaudas

Rodiklis	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai		
	SGDT	Kiemėnų	Kotlovkos	Kiemėnų	Šakių	Vidinis taškas
Perdavimo kainos viršutinė riba, vertinant pagrindinio tinklo sąnaudas, Eur/MWh	30,15	-	30,15	38,05	58,82	164,53

Vadovaujantis Metodikos 17.7 papunkčiu skaičiuojamos galutinės perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose. Įvertinus regioniniam dujų paskirstymo tinklui priskirtas 25 240 tūkst. Eur sąnaudų ir prognozuojamus 2016 metams užsakyti 95 501 MWh/para/metai ilgalaikius pajėgumus, skaičiuojama tik vidiniame išleidimo taške priskiriama perdavimo kainos dalis: $25240/95501 = 264,29$ Eur/MWh. Iš viso perdavimo kainos viršutinė riba vidiniame išleidimo taške sudaro: $164,53+264,29 = 428,82$ Eur/MWh.

Vadovaujantis Metodikos 17.8 papunkčiu, patikrinama, ar metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš įleidimo taškų ir metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš išleidimo taškų suma lygi metinių leistinų perdavimo veiklos pajamų (AAR), kurios apibrėžiamos Metodikos 17.5 punkte, bei tiesioginių ir pagrįstais nešikliais atskirtų netiesioginių sąnaudų bei investicijų gražos, sąlygotų dujotiekio segmentų (perdavimo sistemos turto vienetų), kuriais išimtinai gali naudotis Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, sumai:

$$30,15 \cdot 19\,772 + 30,15 \cdot 182\,610 + 38,05 \cdot 93\,600 + 58,82 \cdot 109\,200 + 428,82 \cdot 95\,501 = 53\,833\,363 \text{ Eur}$$

$$28\,593\,363 + 25\,240\,000 = 53\,833\,363 \text{ Eur.}$$

Kaip matyti iš pateiktų skaičiavimų, suskaičiuotos perdavimo kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškuose tenkina Metodikos 17.8 papunkčio reikalavimus.

Siekiant sudaryti prielaidas gamtinių dujų rinkos plėtojimuisi, efektyviam alternatyvių gamtinių dujų tiekimo šaltinių naudojimui, naujų tiekėjų atsiradimui bei konkurencinių sąlygų susiformavimui, SGDT įleidimo taške pajėgumų kainos viršutinė riba 2015 metams buvo nustatyta lygi nuliui. Dujų skyrius siūlo SGDT įleidimo taške pagal Metodikos 18 punktą suskaičiuotai kainai taikyti pereinamąjį periodą ir nustatyti kainos augimą lygiomis dalimis per trejus metus iki AB „Amber Grid“ 2014–2018 metų reguliavimo periodo pabaigos:

2016 metai – 1/3 nuo SGDT įleidimo taške pajėgumų kainos viršutinės ribos dydžio;

2017 metai – 2/3 nuo SGDT įleidimo taške pajėgumų kainos viršutinės ribos dydžio;

2018 metai – kaina lygi SGDT įleidimo taške pajėgumų kainos viršutinės ribos dydžiui.

2016 metams pajėgumų kainos viršutinė riba SGDT įleidimo taške koreguojama iki $10,05(30,15/3)$ Eur/MWh, atitinkamai perskaičiuojama pajėgumų kainos viršutinė riba Kotlovkos įleidimo taške. Pajamos SGDT įleidimo taške sudarys $10,05 \cdot 19\,772 = 198\,709$ Eur. Nepadengta SGDT įleidimo taško pajamų dalis pridedama prie Kotlovkos įleidimo taško gautinų pajamų ir padalijama iš prognozuojamų Kotlovkos taške užsakyti pajėgumų $(6\,100\,983 - 198\,709)/182\,610 = 32,32$ Eur/MWh.

Pakoreguotos perdavimo pajėgumų kainų viršutinės ribos parodytos 11 lentelėje.

11 lentelė. 2016 metų pakoreguotų ir 2015 metų perdavimo pajėgumų kainų viršutinių ribų palyginimas

Perdavimo kainos viršutinė riba, Eur/MWh	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai		
	SGDT	Kiemėnų	Kotlovkos	Kiemėnų	Šakių	Vidinis taškas
2015 m.	0	49,58	49,58	49,58	54,02	300,68
2016 m.	10,05	32,32*	32,32	38,05	58,82	428,82
Pokytis, proc.	-	-79,7	-34,8	-23,3	8,9	42,6

*Kiemėnų įleidimo taške pajėgumų užsakyti neplanuojama, todėl vadovaujantis Metodikos 17.9 papunkčio nuostatomis, Dujų skyrius siūlo šiame taške nustatyti kainos viršutinę ribą, lygią mažiausiai kainos viršutinei ribai iš atitinkamai kituose įleidimo arba išleidimo taškuose suskaičiuotų kainų viršutinių ribų (nevertinant pereinamojo laikotarpio SGGT įleidimo taškui).

Vadovaujantis Metodikos 17.9¹ papunkčio reikalavimais, patikrinama, ar nustatytos gamtinių dujų perdavimo paslaugos kainų viršutinės ribos įleidimo bei išleidimo taškuose tenkina sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą, t. y. vidutinės dujų tarpvalstybiniam transportavimui sukurtų pajėgumų vieneto kainos santykis su vidutinės vidiniams sistemos naudotojams sukurtų pajėgumų vieneto kaina turi būti lygus nuo 0,9 iki 1,1.

Sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlyga tikrinama vertinant pagrindiniam dujotiekio tinklui sukurtų pajėgumų, kurie naudojami ir tarpvalstybiniam, ir vidaus transportavimui priskirtas sąnaudas, t. y. pajamos iš sistemos vidaus vartotojų skaičiuojamos be Regioninio tinklo sąnaudų. Atitinkamų pajėgumų vieneto kainų santykio skaičiavimas pateiktas 11 lentelėje.

12 lentelė. Pajėgumų vieneto tarpvalstybiniuose ir vidiniame taške kainų santykio skaičiavimas

Išleidimo taškai	Maksimalūs paros srautai, MWh/para	Pajamos, Eur	Pajėgumų vieneto kaina, Eur/MWh	Tarpvalstybinių ir vidinio taško pajėgumų kainų santykis
Vidinis	204 260	18 359 271	89,88	1,004
Tarpvalstybiniai	118 560*	10 611 578	89,50	

*Vertinami Šakių ir Kiemėnų išleidimo taškų pajėgumai.

Kaip matyti iš 12 lentelėje pateiktų skaičiavimų, tarpvalstybinių ir vidinio taško pajėgumų kainų santykis yra 1,00, t.y. perdavimo paslaugos kainų viršutinės ribos įleidimo bei išleidimo taškuose tenkina sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą.

Siekiant palyginti 2016 metams perdavimo sistemos vidaus naudotojams siūlomas nustatyti kainų viršutinės ribas su 2015 metais galiojančiomis, išskaičiuojama vidutinė pajėgumų kaina. 13 lentelėje parodyti perdavimo sistemos vidaus vartotojų prognozuojami užsakyti pajėgumai (naudojami perdavimo kainų viršutinių ribų skaičiavimuose), sistemos vidaus naudotojams priskiriamas perdavimo veiklos pajamų lygis ir vidutinė kaina už pajėgumų vieneta.

13 lentelė. Perdavimo sistemos vidaus naudotojams vidutinės pajėgumų kainos palyginimas

Metai	Užsakomi ilgalaikiai pajėgumai vidiniame išleidimo taške MWh/para/metai	Pajamų lygis, vertinant įleidimo ir išleidimo taško pajamas, tūkst. Eur	Vidutinė pajėgumų kaina, Eur/MWh/para/metus
1	2	3	4(3/2)
2015	124.286	42.774	344,16
2016	95.501	43.524*	455,74
Palyginimas, proc.	-23,16	1,75	32,42

*Pajamų lygis vidaus vartotojams skaičiuotas įvertinus 198 709 Eur pajamų lygį SGGT įleidimo taške, 2 372 611 Eur pajamų lygį Kotlovkos įleidimo taške ir 40 952 739 Eur pajamų lygį vidiniam išleidimo taške.

Kaip matyti iš 13 lentelės, vidutinė kaina už pajėgumų vieneta 2016 metais Lietuvos perdavimo sistemos vidinio taško vartotojams didėja 32,42 proc. Pagrindinė šio kainos didėjimo priežastis – 2016 metais planuojami užsakyti 23,16 proc. mažesni pajėgumai negu buvo užsakyti 2015 metais. Vertinant 2016 metams sistemos vidaus naudotojams priskirtą pajamų lygį (43 524 tūkst. Eur) ir išlaikant 2015 metams užsakytų pajėgumų lygį (124 286 MWh/para/metai),

perdavimo kainos riba už pajėgumus būtų 350,19 Eur/MWh/parą/metus, t.y. didėtų tik didėtų tik 1,76 proc.

Įvertinant tai, kad bazinis gamtinių dujų kiekis 2015 metams Vidiniame išleidimo taške siekė 24 719 574,496 MWh, o 2016 m. per Vidinį išleidimo tašką planuojama transportuoti 21 579 571 MWh dujų kiekį, vidutinė kainos viršutinė riba perduodamų dujų kiekio vienetui būtų lygi 2,02 Eur/MWh, ir, lyginant su 2015 m. vidutine kainos viršutine riba (1,73 Eur/MWh) kiekio vienetui, didėtų 16,8 proc.

Pajamų pasikeitimui daugiausiai įtakos turėjo 2014 investicijų grąžos augimas dėl strateginio projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda – Kiemėnai pajėgumų didinimas“ investicijų ir ACER nuomonė dėl Regioninio tinklo sąnaudų priskyrimo tik sistemos vidaus naudotojams.

Vadovaudamasis GDĮ 9 straipsniu, Metodika, bei atsižvelgdamas į AB „Amber Grid“ 2015 m. rugpjūčio 31 d. raštu Nr. 7-302-1245, 2015 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. 7-302-1337, 2015 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. 7-302-1338, 2015 m. spalio 28 d. raštu Nr. 7-302-1485 pateiktą informaciją, Dujų skyrius siūlo Komisijai pritarti pateiktam nutarimo projektui ir nustatyti:

1. Pakoreguotas ir pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį suskaičiuotas perdavimo veiklos kainų viršutinės ribas 2016 metams:

1.1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:

1.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje taške – 10,05 Eur/MWh/parą/metus;

1.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurią perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 32,32 Eur/MWh/parą/metus;

1.1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurią perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje – 32,32 Eur/MWh/parą/metus.

1.2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:

1.2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:

1.2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema taške, per kurią perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 38,05 Eur/MWh/parą/metus;

1.2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje – 58,82 Eur/MWh/parą/metus.

1.2.2. Vidiniame išleidimo taške – 428,82 Eur/MWh/parą/metus.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2016 metams“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus patarėja

Irena Burdulytė

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
3. Lietuvos dujų asociacija
4. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
5. Lietuvos pramonininkų konfederacija
6. AB „Amber Grid“
7. AB „Achema“